

Könnyűipari Szakmai Nap

Az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kara (OE RKK), a Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ), a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) és a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) Könnyűipari Szakmai Napot rendezett 2019. május 9-én az Óbudai Egyetem RKK karán. A textil-, textilruházati-, bőr- és cipőipari szakember találkozóján több mint 60 fő vett részt.

Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia MKSZ elnök és *Pataki Pál* TMTE elnök üdvözölte a hallgatóságot, majd *Dr. habil Koltai László* az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Karának dékánja köszöntötte a megjelenteket. Röviden felidézte a közel 50 éve létrehozott Könnyűipari Műszaki Főiskola, majd a 2000-ben Budapesti Műszaki Főiskolává átalakult, 2010-től pedig az OE RKK-ként működő időszakok főbb képzéseit. Jelenleg 1.200 hallgatójuk van, akiket 53 fős oktatógárda képez. Elsőként kezdték a mérnökasszisztens képzést, két mesterszakkal rendelkeznek, doktori képzésük az anyagtudományiok és technológiák területen működik. Kihelyezett képzést tartanak a romániai Székelyudvarhelyen, valamint Salgótarjában.

Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia elnökletével, az előadásokkal folytatódott a textil-, textilruházati-, bőr- és cipőipari szakember találkozó programja.

A Magyar Design- és Divatügynökség (MDDÜ) bemutatkozása

Az első előadást *Bata-Jakab Zsófia* vezérigazgató, ill. *Forintos Szűcs Anita* igazgató tartotta. Bevezetőjükben elmondták, hogy állami szervezatként működnek. A kormány elé terjesztettek egy tanulmányt, amiben a hazai divat- és design területre váró feladatokat vázolták, koordinálva a divatiparágak fejlesztését és fejlődését, nemzetközi ismertségük és elismertségük fokozását. Főbb célkitűzéseik között szerepel a kereskedelmi és exportlehetőségek javítása, a hazai minőségi gyártóháttér erősítése és fejlesztése, az itthoni és nemzetközi szakmai koordináció fokozása, tudásbázis kialakítása, a szakmai oktatás támogatása, az iparági foglalkoztatottság nyomon követése.

A stratégiai alappilléreket a kutatás, a nemzetközi értékesítés és megjelenés fokozása, a gyártásfejlesztés, az oktatásnál főleg a mentorálás, továbbá rendezvények szervezése jelenti. Beszámoltak több lebonyolított sikeres programról, így külföldi bemutatókon (London, Milánó) részvétel, Szalon Budapest kiállítás, Design Start Mentor program stb. Jövőbeni feladataikat képezi többek között egy design könyvtár összeállítása, az adatbázis bővítése, nemzetközi mentor program létesítése.

Az MDDÜ el szeretné érni, hogy Magyarország a régió divatközpontjává váljon. Kedvező információ mindannyiunk számára, hogy igyekeznek helyreállítani iparági szakmunkák presztízsét is, amelyhez nemzetközi színvonalú oktatás párosul.

Az előadásokat követő szünetekben sokan keresték fel az MDDÜ előadóit további információk megszerzése érdekében.

A cseh textil-, ruha-, bőr-, és cipőipar kihívásai - fókuszban a fenntarthatóság

Ing. Olga Chybová, környezetvédelmi szóvivő (Csehország, INOTEX spol. s.r.o.) előadása elején az INOTEX-et mutatta be, amely 60 éve állami kutatóintézetként indult, a rendszerváltás óta magántulajdonú textiltársaságként működik 47 munkatárssal. K+F transzferrel foglalkoznak, új technológiák megvalósítását saját termelő egységeikben is végzik. Főleg „nedves technológiák”-at (kikészítés, színezés, égéscsökkentett képességű textiliák) végeznek, továbbá segédanyagok előállítása és forgalmazása is tevékenységi körükbe tartozik. Akkreditált textillaboratóriumot is működtetnek, kolorizálást és tanácsadást végeznek aktív kutató-fejlesztő háttérrel.

Csehországban 400 (20 fő feletti) cég működik a textil-, ruha-, bőr-, és cipőipar területén. Jelentős a műszaki textiliákkal, gépkocsiipari bőrökkel foglalkozó vállalkozások szerepe. Az exporthoz képest nagyobb az importbeszerzés (fonal, méteráru, ruházati termék, bőráru) mértéke. Speciális üzemeik is működnek, így a nanoporozus membrán előállítása, a kelmébe épített elektronika, a 3D-s szövés (pl. üreges szövetek), védőruházat-gyártás területét felölelve. Az előadó beszélt az iparágakat képviselő ATOK szervezetről, és a CLUTEX klaszterről. Előbbi próbálja feloldani a szigorú uniós vegyianyag és színezék előírások miatti akadályokat, amelyek a helyi termelőknek versenyhátrányt okoznak, ugyanakkor a beszállítók közötti ázsiai gyártók ilyen kemikáliákkal is dolgoznak. A cipőiparban sikeres a tanúsított cseh gyermeklábbelik előállítása és számos védőeszköznek minősülő bakancs gyártása. Az idősödő lakosság számára előtérbe kerül az okostextiliákra, a fiataloknak pedig a személyre szabott termékek gyártására való átállás igénye. Komoly kihívást jelent a digitalizáció, a robotizáció, az újrahasználatosság igénye, a környezetterheléssel járó anyagok lecserélése fenntarthatókra.

Végül szó esett az öt ország részvételével folyó ENTER projektről, amely a textilhulladékok feldolgozását, az újrahasznosítását támogatja. Csehországban évente 80-90 ezer tonna, ún. bejelentésköteles ipari-textilhulladék képződik, ezen felül jelentős textilmelléktermékkel is számolni kell. A lakoságnál 20 kg/fő/év a hulladékba kerülő textília, ennek 97 %-át deponálják, 3 %-a szétválogatás után lesz alapanyag. A feldolgozás során - a feltépést követően - nemszőtt-kelméket gyártanak. Nehezebb a helyzet a műszakitextil-hulladékokkal, miután ebben társított anyagok (kompozit), bevonatos termékek egyaránt előfordulnak.

Az eco-design oktatása az Óbudai Egyetemen

Prof. Dr. Kisfaludy Márta (DLA) (OE RKK, Intézetigazgató) előadásában először a képzéssel kapcsolatos tantárgyak széles köréről (reáltárgyak, jogi

ismeretek, anyagszerkezettan, formatervezés, terméktervezés módszertana) számolt be és kiemelte a hathetes szakmai gyakorlat szerepét.

A textil-, ruházat és a csomagolás területéről származó, különböző kiegészítőket is bemutató illusztrációk során számos sikeres hallgatói terméket ismerhettek meg a jelenlevők. Az öko-tudatos gondolkodásra utalt a bemutatott és megvalósított munkaruhaterv, a különleges látványöltözék, zakók szétszedésével nyert anyagokból egyéb termék készítése, a speciális táskatervezés, számos tervezett enteriőr, a polarizáción alapuló világítástervezés, a parametrikus design lámpa és a hungarikumok csomagolása. A maradékanyagok felhasználására kedvező példa volt a tűnemezelt és bőryanag kombinációjával készült termék, az iratmegsemmisítésből származó papírcsíkokból térelválasztó elem kialakítása, biopolimer anyagú flakon létrehozása, vagy éppen a biokompozit anyagú írószer tartó. Cipőhöz készült és lézervágással (ilyen eszköz helyben van) is kialakított kamáslit, újrahasznosított anyagból tervezett ülőalkalmatosságot is tervezetek a hallgatók.

Stratégia alkotás extrém gyorsan változó piaci környezetben

Tisótzki István egyéni és startup tanácsadó, mentor (GM-VIP 77) az általa kidolgozott módszert ismertette. Fontos az ügyfélismeretből kiinduló üzleti modell. Leegyszerűsítve értékajánlat tervezés a feladat, abból kiindulva, hogy a piaci szereplő „mire vágyik, mi fáj neki, mit csinál?”. Fel kell tárni, mi nem tetszik a konkurens termékben. A hagyományosnak mondható termékfókuszált tervezés nem a tényleges keresletből indul ki, hanem házon belüli fejlesztésből származó terméket kíván marketingtechnikák segítségével a piacra vinni. A korszerű, ügyfélismeretből felépülő tervezés nem házon belüli megoldás, hanem a problémákra fókuszál, azaz olyan terméket preferál, ami tényleges elvárt. Úgy is nevezhető ez a paradigmaváltási folyamat, hogy az ego-vezérelt fejlesztésről az empátia-vezéreltre kell átállni. Fel kell ismerni, hogy a vevők nem terméket vesznek, hanem megoldást. Dizájn alapú gondolkodás szükséges ahhoz, hogy az értékesítésre kerülő termék kifejlesztését a problémafeltárás előzze meg.

Az ennek megfelelő üzletfejlesztéshez szükséges a cég alapértékeinek rögzítése, a piacon nyerést jelentő termékek meghatározása, vízióként a nyereségcél, a piac- és profitrészesedés, ill. haszonkulcs megállapítása, és a markaígéret lényeges. Cél az ún. „vevőgyár” megteremtése, azaz vegyenek többet a cégtől, az átfutási idők korrektek legyenek, a vevő ajánlja másoknak a vállalkozást. Az összegzésben az elhangzott kifejezések: „keresd a problémát, add el a sztorit, a teljesítmény rólad szól, az újításokat eleinte az immunrendszer kidobja, alkoss stratégiát, gondolkodj exponenciálisan” és végül, de nem utolsósorban: „kifelé az épületből!”.

A TMTE a közeljövőben ezzel kapcsolatos workshopokat szervez, az időpontok a www.tmte.hu honlapon érhetők el.

CSR kockázatok csökkentésének lehetőségei - online kiértékelőeszköz a kkv-k számára

Christian Baio (Olaszország, SPIN 360) távkonferencia keretében tartotta meg előadását. [A CSR az angol Corporate Social Responsibility kifejezés rövidítése, magyar jelentése társadalmi felelősségvállalás.] Az előadó egy projekt keretében kialakított, olyan ingyenesen elérhető online rendszert mutatott be, amely a kockázatok értékelését teszi lehetővé, majd a kiértékelésnél javaslatokhoz jut a felhasználó. A rendszer az ISO 26000 (A társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos útmutatás) szabványra épül, amelynek alkalmazása függetlenül attól, hogy az adott szervezet az állami vagy a magánszférában működik, fejlett vagy fejlődő országban végzi tevékenységét, így egyformán segíti azt, hogy a társadalom által elvárt felelős módon működhessen. A társadalmi felelősségvállalás eltér a hagyományos megközelítéstől, a teljes ellátási láncban foglalkozik a kockázatok elemzésével és a legjobb gyakorlatok elterjesztésével. Pl. a CSR lehetőséget ad a saját beszállítók szélesebb körű megismerésére, hálózat létrehozására.

Az előadó hangsúlyozta, a projekt keretében megvalósított szoftverfejlesztéssel olyan lehetőség áll minden felhasználónak a rendelkezésére, amely kérdés-feleletalkalmazással biztosítja az emberi jogokkal, etikus bérezéssel, környezeti hatásokkal kapcsolatos jellemzők (pl. tanúsítványok betöltésével), fogyasztói szokások, ügyfélproblémák feldolgozását. Az eszközzel önértékelésre (hol állunk, hova tudunk eljutni a közölt hibajavító lépésekkel), eredményértékelésre és kockázatcsökkentésre nyílik lehetőség.

Társadalmi felelősségvállalás a hazai cégek olvasatában

Valkár Zsolt, ügyfélkapcsolati vezető (CWS-boco Hungary Kft.) előadása elején a céget bemutatva elmondta, hogy német családi vállalkozásból indult száz éve, az egészségesebb és biztonságosabb jövő érdekében. Mosdóhigiéniával, szennyfogószőnyeggel, munka- és védőruházattal, ill. kapcsolatos bértextília-programmal foglalkoznak. Kiemelten kezelik a tevékenységgel kapcsolatos víz, energia, vegyianyag felhasználást, a széndioxid kibocsátást.

Dolgozóik megbecsülésével kapcsolatban több, az utóbbi időben megvalósult intézkedésről számolt be. Pl. az eddigi, nehezebben megközelíthető biatorbágyi központjukat Budapestre költöztették. Felmérésük szerint a korábbi raktárban tevékenykedő munkatárs napi 15 km-t is gyalogolt, az optimális tárolórendszer kialakításával ez a terhelés jelentősen lecsökkent. Támogatott rekreációs és sport lehetőség áll dolgozóik rendelkezésére. Bevezették a látásszűrésen való részvételt. Gépkocsivezetőik számára az általuk kiválasztott Helly Hansen aláöltözetet rendszeresítették a téli ruházathoz. A környezetterhelés csökkentése érdekében új épületüket geotermikus energiával fűtik, tervezett tetőablakokkal természetes fény világítja meg a munkahelyeket. Kizárólag újrahasznosított papírt

használnak. A mosdóhigiéniai kéztörlőknél a pamutrolnit rendszeresítették, így papírhulladék nem keletkezik. Bevezették a „cross docking” rendszert, a vidéki telephely felszámolásával egyidejűleg gyűjtőfuvarozással oldják meg a termékek továbbítását. A tehergépjárműveket három, a személygépkocsikat négyévente újra cserélik.

A Horvátországban működő mosodájukban a dehidratációs berendezéssel elérték, hogy a napi vízfelhasználás – azonos mosási mennyiség mellett – 187 t-ról 37 t-ra csökkent. A kompresszorállomás (préslevegő) felújítása is jelentős energiamegtakarítást eredményezett. A szennyfogó szőnyegek tisztítását kezelt talajvízzel oldják meg. Az összes intézkedéssel havi 5.000 eurós megtakarítást értek el.

Az előadások után *Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia* köszönetet mondott az előadóknak és a nagyszámú hallgatóságnak az aktív részvételért.

A Könnyűipari Szakmai Nap végén *Varga Éva* BDSZ alelnök adott át szakszervezeti munkatársaknak elismeréseket, majd *Dr. Pataki Pál* TMTE elnök folytatta az egyesületi elismerések ismertetését és a kitüntetések átadását.

Kutasi Csaba